

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

Схвалено Вченою радою
ВНЗ «Національна академія управління»
від «03» квітня 2023 р., протокол № 3

Голова Вченої ради

Сергій ЄРОХІН

Введено в дію наказом ректора
№ 08-ОД від 03.04.2023 р.

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування зі спеціальності (фаховий іспит)
для вступу на навчання для здобуття ступеня магістр за спеціальністю
292 «Міжнародні економічні відносини»
(освітня програма «Міжнародні економічні відносини»)**

*для осіб, які здобули освітній ступінь
магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста),
у тому числі за іншою спеціальністю (друга вища освіта)*

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Світлана Радзівська
(прізвище, ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою міжнародних економічних відносин
протокол № 8
від «28» березня 2023 року

Завідувач кафедри

Валентин КОСТЮК
(прізвище, ініціали)

Розробники:

д.е.н., проф. І.Ю. Штулер

к.е.н., доц. В.Р. Костюк

к.е.н., доц. М.В. Штань

к.е.н. Ю.М. Неговська

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ФАХОВОГО ІСПИТУ).....	5
III. ТИПОВІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ФАХОВОГО ІСПИТУ)	16
VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	17
V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	18

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового вступного випробування зі спеціальності (фахового іспиту) – перевірка рівня теоретичних знань та практичних навичок вступників з комплексу фахових навчальних дисциплін, з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору на навчання за освітнім ступенем магістра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» (освітня програма «Міжнародні економічні відносини»).

Програма фахового вступного випробування зі спеціальності (фахового іспиту) розроблена відповідно до Програми предметного тесту з управління та адміністрування єдиного фахового вступного випробування, що затверджена наказом МОН України від 11.02.2022 № 153 та є єдиною для всіх вступників на другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», освітня програма «Міжнародні економічні відносини».

Фахове вступне випробування зі спеціальності (фаховий іспит) для вступників на спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини», освітня програма «Міжнародні економічні відносини» проводиться за тестовими завданнями, які складаються з дисциплін професійної підготовки відповідно до наведеної нижче програми.

Завдання містять 25 тестів, які структурно охоплюють теми таких навчальних дисциплін:

1. *Мікроекономіка*
2. *Макроекономіка*
3. *Економіка підприємства*
4. *Система міжнародних економічних відносин*

Форма проведення – тестові завдання з використанням технологій дистанційного навчання (у форматі гугл-тесту) у синхронному режимі (відеоконференція) з цифровою фіксацією процесу їх складання.

Тривалість проведення – 40 хвилин.

Максимальний конкурсний бал – 200 балів.

При виконанні завдань фахового вступного випробування (фахового іспиту) необхідно дотримуватись принципів академічної доброчесності та етики академічних відносин.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ФАХОВОГО ІСПИТУ)

РОЗДІЛ 1. МІКРОЕКОНОМІКА

Тема 1. Основи економіки. Ефективність використання ресурсів

Предмет і метод економічної науки. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Загальнонаукові методи економічного аналізу.

Тема 2. Попит і пропозиція та ринковий механізм

Попит і закон попиту. Суть та види еластичності попиту. Пропозиція і закон пропозиції. Ринкова рівновага. Прямий і непрямий вплив держави на ринкову рівновагу.

Тема 3. Теорії поведінки споживача

Корисність в економічній науці та проблеми її виміру. Сутність раціонального вибору споживача. Криві байдужості (індиферентності) та їх властивості. Бюджетне обмеження та можливості споживача.

Тема 4. Теорія виробництва і витрат

Параметри функціонування підприємства та мікроекономічної моделі. Виробнича функція з двома змінними факторами. Економічний і бухгалтерських підходи до визначення витрат виробництва. Постійні, змінні, сукупні витрати виробництва.

Тема 5. Ринкові структури. Види ринкових структур

Сутність ринкової структури. Суть, ознаки та умови функціонування ринку досконалої конкуренції. Характерні ознаки ринкової структури чистої монополії.. Характерні ознаки ринкової структури монополістичної конкуренції.

РОЗДІЛ 2. МАКРОЕКОНОМІКА

Тема 1. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.

Основні показники системи національних рахунків та методи їх визначення. Індекси цін та їх види. Кейнсіанські функції споживання і заощадження. Сутність та види інвестицій. Сукупні видатки.

Тема 2. Сукупний попит і сукупна пропозиція.

Сукупний попит: суть та структура. Сукупна пропозиція: суть та чинники впливу. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції в коротко- та довгостроковому періодах.

Тема 3. Макроекономічна нестабільність.

Діловий цикл та його фази. Інфляція: суть, причини виникнення, види та соціально-економічні наслідки. Антиінфляційна політика. Безробіття та його види.

Тема 4. Грошовий ринок та банківська система. Монетарна політика держави.

Грошовий ринок та його агрегати. Попит на гроші. Пропозиція грошей. Рівновага на грошовому ринку. Монетарна політика: суть, цілі та види.

Тема 5. Фіскальна політика.

Суть та види фіскальної політики. Дискреційна та недискреційна фіскальна

політики. Крива Лаффера.

Тема 6. Економічне зростання.

Економічне зростання: суть та типи (екстенсивний та інтенсивний). Фактори економічного зростання.

Тема 7. Людські ресурси та людський розвиток.

Сталий людський розвиток. Складові індексу людського розвитку.

Тема 8. Соціальна економіка та політика

Об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Державні соціальні стандарти.

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Основи функціонування підприємства.

Підприємство як суб'єкт господарювання. Види підприємств. Середовище господарювання підприємства.

Тема 2. Структура та управління підприємством.

Функції та методи управління підприємством. Типи організаційних структур управління підприємствами. Поняття виробничої структури та соціальної структури підприємства. Техніко-технологічна аза підприємства та суспільні форми організації виробництва.

Тема 3. Планування діяльності підприємства.

Планування. Сутність та різновиди планів підприємства. Бізнес-план: визначення та його розділи. Поняття економіко—математичної моделі та моделювання. Поняття статистичної залежності між змінними.

Тема 4. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства.

Основний капітал. Оборотний капітал. Нематеріальні ресурси та нематеріальні активи. Інновації: сутність, різновиди та інноваційний процес.

Тема 5. Витрати та результати діяльності підприємства

Собівартість продукції та кошторис витрат. Ціна на продукцію (послуги). Дохід та прибуток підприємства (валовий та чистий). Ефект та ефективність діяльності підприємства: сутність та відмінності.

Тема 6. Персонал підприємства. Економіка праці.

Персонал підприємства, категорії персоналу. Сутність заробітної плати як соціально-економічної категорії. Соціально-трудова відносина на підприємстві.

РОЗДІЛ 4. СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Тема 1. Міжнародна економічна система

Міжнародна економічна система: сутність та її елементи. Міжнародні економічні відносина, суб'єкти, об'єкти та структурні рівні. Форми міжнародних економічних відносин

Тема 2. Міжнародна торгівля товарами та послугами

Теорії міжнародної торгівлі. Форми, методи та показники міжнародної торгівлі товарами. Поняття та форми міжнародної торгівлі. Методи міжнародної торгівлі товарами. Показники міжнародної торгівлі. Зовнішньоторговельний контракт. Регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами. Види послуг у міжнародній торгівлі за класифікацією СОТ (ГАТС).

Тема 3. Міжнародний рух капіталу

Форми і чинники міжнародного руху капіталу. Прямі іноземні інвестиції: сутність та форми. Міжнародний інвестиційний ринок. Інвестиційна привабливість та система показників, що її характеризують. Форми та методи міжнародно-правового регулювання інвестиційної діяльності.

Тема 4. Міжнародна трудова міграція. Світовий ринок праці.

Основні причини, напрямки та закономірності міжнародної міграції робочої сили. Світовий ринок праці. Україна в міжнародних міграційних процесах.

Тема 5. Міжнародне науково-технічне співробітництво

Сутність технологій та міжнародного технологічного трансферу. Інституційне регулювання світового ринку технологій. Пріоритетні напрями розвитку міжнародного технологічного обміну для України.

Тема 6. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини

Валюта: поняття типи та види. Світовий валютний ринок: сутність, функції, структура, суб'єкти. Міжнародний кредит: поняття, функції та форми. Міжнародні розрахунки: поняття, форми. Платіжний баланс: поняття, структура, фактор впливу та методи врівноваження.

Тема 7. Міжнародна економічна інтеграція

Типи міжнародної економічної інтеграції. Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції.

III. ТИПОВІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ФАХОВОГО ІСПИТУ)

Усі тестові завдання - закритого типу, тобто містять лише одну вірну відповідь.

Тест 1. Вкладення в іноземні підприємства або цінні папери, які приносять інвесторові відповідний дохід, але не дають право контролю над підприємством:

- a) прямі іноземні інвестиції;
- b) франчайзинг;
- c) портфельні інвестиції;
- d) всі відповіді вірні.

Тест 2. До суб'єктів мікроекономіки відносяться:

- a) підприємства;
- b) держава;
- c) домашні господарства;
- d) всі відповіді правильні.

Тест 3. Макроекономіка досліджує економічні процеси на рівні:

- a) національної економіки
- b) підприємства
- c) галузі виробництва
- d) світового виробника певного продукту

Тест 4. Зона вільної торгівлі передбачає:

- a) пільговий торговельний режим для країн-учасниць за рахунок усунення внутрішніх тарифів;
- b) пільговий торговельний режим, коли дві або кілька країн зменшують взаємні тарифи зімпорту;
- c) вільний (безмитний) доступ товарів будь-яких країн;
- d) усунення внутрішніх тарифів і єдиний для країн-учасниць зовнішній тариф.

.
. .
.

Тест N. . .

VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання вступників за фаховим вступним випробуванням зі спеціальності (фаховим іспитом) проводиться за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Фахове вступне випробування зі спеціальності (фаховий іспит) містить 25 тестових завдань, які структурно охоплюють увесь матеріал, що винесений на фахове вступне випробування зі спеціальності (фаховий іспит).

Кожна вірна відповідь на тестове завдання фахового вступного випробування зі спеціальності (фахового іспиту) складає 8 балів.

Максимальна кількість балів за виконання тестових завдань складає 200 балів.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі на цю освітню програму/спеціальність, якщо за результатами фахового вступного випробування зі спеціальності (фахового іспиту), набрано не менше 100 балів.

Якщо вступник склав фахове вступне випробування зі спеціальності (фаховий іспит) на 99 балів і менше він втрачає право брати участь у конкурсному відборі на цю освітню програму/спеціальність.

Шкала та критерії оцінювання фахового вступного випробування зі спеціальності (фаховий іспит) наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Шкала та критерії оцінювання фахового вступного випробування зі спеціальності (фахового іспиту)

Кількість вірно виконаних завдань	Бали	Оцінка за шкалою ЗВО	Критерії оцінювання
21-25	168-200	відмінно	Вступник повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання інших галузей знань, вдало наводить приклади.
16-20	128-160	добре	Вступник демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять.
13-15	104-120	задовільно	Вступник в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуваються складнощі в застосуванні знань при наведенні прикладів
12 і менше	0-96	незадовільно	Вступник не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки.

У.СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні акти:

1. Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_264.
2. Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі. Закон України від 10.04.2008 № 250-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/250-17>.
3. Про здійснення державних закупівель. Закон України від 10.04.2014 № 1197-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1197-18>.
4. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від № 330-XIV від 22 грудня 1998 року / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/330-14/page>.
5. Про внесення змін до деяких законів України з питань захисту національного товаровиробника від субсидованого, демпінгового та зростаючого імпорту: Закон України № 252-VI від 10 квітня 2008 року / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/252-17>.
6. Приєднання України до Угоди СОТ про державні закупівлі надасть можливість українським підприємцям брати участь у зарубіжних тендерах / Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=248215517.
7. Офіційний сайт Служби підтримки експорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://exporthelp.europa.eu/thdapp/index_ru.html.
8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.

РОЗДІЛ 1. МІКРОЕКОНОМІКА

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка : підручник : у 2 кн. /С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін. ; за ред. С. М. Панчишина, П. І. Островерха. – 3-тє вид., виправл. та доп. – Л. : Апріорі, 2017. – Кн. 1: 567 с.
2. Дружиніна В.В. Мікроекономіка [Текст] : навч. посіб. / В. В. Дружиніна, О. І. Черноус. - Харків : Друкарня Мадрид, 2015. - 254 с.
3. Мікроекономіка [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / О.О.Фоміна, О.О. Зиза, К.С. Москаленко; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економічної теорії. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. –54 с.
4. Мікроекономіка [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / О.О.Фоміна, О.О. Зиза, К.С. Москаленко; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економічної теорії. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. –54 с.
5. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посібник / за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. – Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». –2015. – 348 с

6. Хмель С. М. Мікроекономіка: задачі, вправи, тести [Текст] : [навч. посіб.] / С. М. Хмель, В. І. Хмель, О. В. Зіброва. - Харків : ХАІ, 2016. - 59 с.

РОЗДІЛ 2. МАКРОЕКОНОМІКА

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка : підручник : у 2 кн. / С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін ; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Л.: Априорі, 2017. Кн. 1: 567 с.

2. Базилевич В.Д. Макроекономіка: підручник / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, Л.О. Баластрик. Київ: Знання, 2015. 694 с.

3. Макроекономіка: підручник / О.М. Козакова, Е.М. Забарна. Херсон: Олді-плюс, 2019. 428 с

4. Макроекономіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид., доп. та перероб. / Н.А. Тюхтенко, К.М. Синякова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 352 с.

5. Макроекономіка: базовий курс / [І. Й. Малий, І.Ф. Радіонова, Т.Ф. Куценко та ін.]. Київ: КНЕУ, 2016. 254 с.

6. Макроекономіка: [навч. посіб. для студентів ВНЗ] / Резнік Н.П., Талавирич М.П., Пащенко О.В.; Київ. міжнар. ун-т. Київ: КиМУ, 2015. 553 с.

7. Пасемко, Г. П., Бєседіна, Г. Є., Бага, Л. Г., Довгаль, С. В., & Порохняк, Н. В. (2020). Макроекономіка.

8. Скорик Г.І., Швецова М.Б., Стецюк П.І. Вступ до макро- і мікроекономіки: Навчальний посібник / Г.І. Скорик, М.Б. Швецова, П.І. Стецюк. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 164 с.

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: У 2 кн. / [С.М. Панчишин, П.І. Островерх, В.Б. Буняк та ін.]; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. — Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К. : Знання, 2013. – 615 с.

2. Бланк С., Дорф Б. Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію / пер. з англ. Н. Валєвська. К. : Наш формат, 2019. 512 с

3. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. –К.: Кондор-Видавництво, 2016. – 378 с.

4. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.

5. Лихолат С.М., Гапій І.Б. Етика бізнесу: навчальний посібник. МОН України. К.: Знання, 2013. 367 с

6. Майборода О.С., Пугач С.І., Смирнов Н.І та ін. «Основи бізнесу»./ За ред. Майборода О.С., Пугач С.І., Смирнов Н.І та ін. К.: 2016–460 с.

7. Македон В.В. Бізнес-планування: навчальний посібник / Дніпропетровський ун-т економіки та права. К.: ЦУЛ, 2016. 236с.

8. Остервальдер А., Пінье І. Створюємо бізнес-модель. Новаторські ідеї для всіх і кожного / пер. з англ. Р. Корнута. К. : Наш формат, 2017. 288 с.

9. Пелеха Ю.І., Горбань Ю.І. Інформаційний бізнес: підручник — К.: Ліра-К. 2015. — 492 с.

10. Філіпенко, А. С. Економічні відносини бізнесу. Історія [Текст] підручник [для студ. ек. спец. вузів]. - К. : Либідь, 2016. — 392 с.

РОЗДІЛ 4. СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

1. Антофій Н.М., Булюк О.В., Фомішин С.В. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. — Херсон : Олді-плюс, 2018. — 352 с.

2. Баула О.В., Божидарнік Т.В., Вісіна Т.М. та ін. Європейська та євроатлантична інтеграція: Навчальний посібник. — Херсон: Олді-плюс, 2017. — 376 с

3. Амеліна І.В., Попова Т.Л., Владимірова С.В. Міжнародні економічні відносини: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 256 с.

4. Білоцерківець В.В. Міжнародні стратегії економічного розвитку. Конспект лекцій з дисципліни для студентів / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня. — Дніпро: НМетАУ, 2019. - 40 с.

5. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю та зовнішньоекономічною діяльністю. Ч. 1: Конспект лекцій з дисципліни для студентів. — Д.: НМетАУ, 2019. — 49 с.

6. Дугінець Г. В. Глобальні ланцюги вартості : монографія. Київ : Київ.нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 412 с.

7. Зінчук Т., Горбачева І., Ковальчук О., Куцмус Н., Усюк Т., Пивовар П., Данкевич В., Прокопчук О. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.

8. Козак Ю.Г. Міжнародні економічні відносини: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.

9. Міжнародні економічні відносини (за редакцією Фомішина С.В.): Навчальний посібник. — Херсон: Олді-плюс стереотипне видання, 2017. — 416 с.

10. Рибчук А.В., Фомішина В.М., Фомішин С.В. та ін. Міжнародні економічні відносини: Навчальний посібник. 2-ге укр.-англ. вид., перероб., доп. і розшир. — Херсон: Олдіплюс, 2018. — 392 с

11. Міжнародні економічні організації: підручник. / Горбач Л. М., Плотніков О. В. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. — 528 с.

12. Міжнародні організації: Навч. посібник/ Т.В. Стройко. — К.: Кондор-Видавництво, 2018. — 250 с.

13. Сучасна міжнародна економіка: підруч. [Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Золотарьова О.В. та ін.]; за ред. В.М. Тарасевича. — Дніпро : ПБП «Економіка», 2019. — 386 с.

14. Поручник А.М. Стратегії конкурентного розвитку у глобальній економіці / А.М. Поручник, Я.М. Столярчук, А.М. Колот. К.: КНЕУ, 2016. 331 с.